

ВИКОРИСТАННЯ ІНСТРУМЕНТАРІЮ НЕЧІТКОЇ ЛОГІКИ ДЛЯ ОЦІНЮВАННЯ ПРІОРИТЕТНОСТІ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЄКТІВ У СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОЛІВЕКТОРНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ

В умовах обмеженості інвестиційних ресурсів керівники і власники підприємств, особливо в Україні, змушені ідентифікувати пріоритетні сфери, у які слід інвестувати, і внаслідок цього обирати так звані пріоритетні інвестиційні проекти. Причому, здебільшого це відбувається в умовах невизначеності, адже найчастіше складно чітко окреслити як теперішнє чи майбутнє, так і однозначні параметри потенційного інвестиційного проекту. Таким чином, актуалізується необхідність розвитку теоретико-прикладних положень щодо вибору пріоритетності інвестування в різні активи підприємства в умовах обмеженості ресурсів, насамперед, в технологічні процеси.

Методичним інструментарієм для вирішення окресленого завдання вибору пріоритетності інвестування в технологічні процеси підприємств може бути використання нечіткої логіки. Як, зокрема, зазначає О. Чернявська [3, с. 67], математичний апарат теорії нечітких множин застосовується у різних сферах – від систем управління літальними апаратами до прогнозування підсумків виборів. Доцільність такого кроку обґрунтовується низкою обставин. Насамперед, варто погодитись з думкою про те, що в інвестиційній сфері значна кількість рішень ухвалюється в умовах невизначеності [1, с. 9]. Слід наголосити і на тому, що чимало очікуваних параметрів інвестиційного проекту мають прогнозний характер, не характеризуються точними значеннями (ця точність ще більше знижується за умови збільшення тривалості розрахункового періоду) та їх можна ідентифікувати лише з певним рівнем достовірності. Слушно наголошує В. Рибак [2, с. 23] на тому, що будь-який інвестиційний проект характеризується множиною чинників невизначеності, як от невизначеністю вхідної інформації, зовнішнього середовища, невизначеністю, пов'язаною з характером, варіантами та моделлю реалізації проекту, а також невизначеністю вимог, що формуються до ефективності такого проекту.

Використання теорії нечітких множин для вирішення завдання вибору пріоритетності інвестування в технологічні процеси підприємства дає змогу також доволі легко вирішити проблему якості окремих параметрів і нескладно трансформувати їх у кількісні оцінки, які у подальшому можуть бути інтегровані в один інтегральний показник. Серед інших переваг цього підходу на підставі огляду й узагальнення літературних джерел слід виокремити: можливість забезпечення оперативного моделювання складних динамічних економічних систем; можливість здійснення порівняльного аналізування різних об'єктів із визначеним рівнем ймовірності; економія часу на встановлення точності вхідних чи вихідних параметрів; можливість аналізування нечіткої вхідної інформації, яку нерідко взагалі неможливо оцінити кількісно тощо.

1. Аньшин В.М. Применение теории нечётких множеств к задаче формирования портфеля проектов / В.М. Аньшин, И.В. Демкин, И.Н. Царьков, И.М. Никонов // Проблемы анализа риска. – 2008. – №3. – Т. 5. – С. 8-21.

2. Рыбак В.А. Использование теории нечетких множеств для оценки эколого-экономической эффективности / В.А. Рыбак // Новости науки и технологий – 2010. – №1 (14). – С. 21-29.

3. Чернявская Е.В. Применение теории нечеткой логики для оценки профессиональной пригодности школьников / Е.В. Чернявская // Вестник НГУ. Серия: Педагогика. – 2011. – Т. 12. – Вып. 2. – С. 66-71.